

OLAY II

Esnaflık işletmesi işleten (E)'ye 2.000.000 TL borçlanan (A), borcuna teminat göstermek amacıyla, (E) lehine değeri 5.000.000 TL olan ticari işletmesinin tamamını üzerinde teslimsiz taşınır rehini sözleşmesi akdetmiştir. (A)'nın işletmesi üzerinde bir başkası lehine rehin kurmasının mümkün olmadığına dair hüküm konulmuştur. Ayrıca, sözleşmede (A)'nın borcunu ödememesi hâlinde, (E)'nin ticari işletmeyi devralma hakkını haiz olduğu kararlaştırılmıştır. Tarafların imzaları 03.04.2018 tarihinde noterde onaylatıldıktan sonra, asgari unsurları tam olan sözleşme, 05.04.2018 tarihinde Rehinli Taşınır Sicili'nde tescil ettirilmiştir.

(E), ekipmanlarının bakımını yaptırmayan ve bu sebeple bunların değer kaybetmesine yol açan (A)'ya ihtarname göndermiştir.

(A)'nın borcunu vadesinde ödememesi üzerine, birinci derece alacaklı olan (E), ticari işletmenin mülkiyetinin kendisine geçirilmesini talep etmiştir. (A), *i*) borcun ödenmemesi hâlinde ticari işletmenin mülkiyetinin (E)'ye geçeceğine dair sözleşme hükmünün geçersiz olduğunu, *ii*) kaldı ki işletmedeki kasada bulunan mücevherlerin kendisine saklanmak üzere (B) tarafından bırakıldığını, *iii*) işletme faaliyetinin yürütüldüğü taşınmaz üzerinde bu şekilde rehin tesis edilemeyeceğini, dolayısıyla bunlar üzerinde bir hak iddia edilemeyeceğini ileri sürmüştür.

Sorular

- 1) Akdedilen sözleşme, tarafları bakımından geçerli midir? (A)'nın tacir olmaması varsayımında cevabınız değişir miydi? Açıklayınız.
- 2) *a*) Rehinin konusu ve miktarı bakımından sözleşmenin geçerliliğini değerlendiriniz.
b) (A), ticari işletmesi yerine sadece markası veya müstakbel ücret alacağı üzerinde rehin kurabilir miydi? Her ikisi bakımından ayrı ayrı değerlendiriniz.
- 3) Rehinin kurulma anını belirtip, Rehinli Taşınır Sicili'ne tescilin etkisini anlatınız.
- 4) (A)'nın ticari işletmesi üzerinde bir başkası lehine rehin kurmasının mümkün olup olmadığını sözleşmede yer alan kaydı da göz önüne alarak değerlendiriniz.
- 5) Ticari işletmenin değerinin düşmesini engellemek için (E)'nin başvurabileceği tedbirleri anlatınız.
- 6) (A)'nın, (E)'ye karşı ileri sürdüğü savunmaların yerindeliğini ayrı ayrı değerlendiriniz.